ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 18ης Νοεμβρίου 2010 *

Στην υπόθεση C-247/09,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Finanzgericht Baden-Württemberg (Γερμανία) με απόφαση της 18ης Ιουνίου 2009, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Ιουλίου 2009, στο πλαίσιο της δίκης

Alketa Xhymshiti

κατά

Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Lörrach,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Schiemann (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, L. Bay Larsen και C. Toader, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mazák
γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Lumma και J. Möller,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον V. Kreuschitz,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των κανονισμών (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1992/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 392, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1408/71), (ΕΟΚ) 574/72 του Συμβουλίου, της 21ης Μαρτίου 1972, περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού 1408/71, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό 118/97 (στο εξής: κανονισμός 574/72), (ΕΚ) 859/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2003, για την επέκταση των διατάξεων του κανονισμού 1408/71 και του κανονισμού 574/72 στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν καλύπτονται ήδη από τις διατάξεις αυτές μόνον λόγω της ιθαγένειάς τους (ΕΕ L 124, σ. 1), καθώς και της Συμφωνίας μεταξύ των Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999 (ΕΕ 2002, L 114, σ. 6, στο εξής: Συμφωνία ΕΕ-Ελβετίας).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ A. Xhymshiti, Αλβανίδας υπηκόου διαμένουσας μονίμως στη Γερμανία, συζύγου υπηκόου του Κοσσυφοπεδίου διαμένοντος νομίμως στη Γερμανία και εργαζομένου στην Ελβετία, και Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Lörrach (Ομοσπονδιακό γραφείο απασχολήσεως – Ταμείο οικογενειακών επιδομάτων του Lörrach, στο εξής: FKL), σχετικά με την άρνηση του FKL να χορηγήσει, ως οικογενειακά επιδόματα, ποσό αντιστοιχούν στη διαφορά

μεταξύ των ελβετικών οικογενειακών επιδομάτων και των γερμανικών οικογενειακών επιδομάτων για τα δύο τέκνα της, γερμανικής ιθαγενείας.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

3 Οι κανονισμοί 1408/71 και 574/72 αποσκοπούν στο να καταστήσουν δυνατή τη μεταφορά των κοινωνικής φύσεως παροχών μεταξύ των κρατών μελών, προκειμένου να διευκολύνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων.

4 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71, υπό τον τίτλο «Καλυπτόμενα πρόσωπα», προβλέπει:

«Ο παρών κανονισμός ισχύει για μισθωτούς ή μη μισθωτούς και για σπουδαστές, που υπάγονται ή υπήχθησαν στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων από τα κράτη μέλη και είναι υπήκοοι ενός από τα κράτη μέλη ή απάτριδες ή πρόσφυγες που κατοικούν στο έδαφος κράτους μέλους, καθώς και για τα μέλη της οικογένειάς τους και για τους επιζώντες τους.»

5 Κατά το άρθρο 13 του κανονισμού αυτού, υπό τον τίτλο «Γενικοί κανόνες»:

«1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 14*γ* και 14*στ*, τα πρόσωπα για τα οποία ισχύει ο παρών κανονισμός υπόκεινται στη νομοθεσία ενός μόνου κράτους μέλους. Η νομοθεσία αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 14 έως 17:

α) το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος κράτους μέλους υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους αυτού, ακόμη και αν κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους ή αν η επιχείρηση ή ο εργοδότης που το απασχολεί έχει την έδρα της ή την κατοικία του στο έδαφος άλλου κράτους μέλους·

[...]».

6 Το άρθρο 76, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Κανόνες προτεραιότητας σε περίπτωση σώρευσης δικαιωμάτων οικογενειακών παροχών δυνάμει της νομοθεσίας του αρμόδιου κράτους και δυνάμει της νομοθεσίας της χώρας όπου τα μέλη της οικογένειας έχουν την κατοικία τους», ορίζει:

«Όταν καταβάλλονται οικογενειακές παροχές, κατά την ίδια περίοδο, και για το ίδιο μέλος της οικογένειας λόγω άσκησης μιας επαγγελματικής δραστηριότητας, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχουν την κατοικία τους τα μέλη της οικογένειας, αναστέλλεται το δικαίωμα προς είσπραξη οικογενειακών παροχών που οφείλονται δυνάμει της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους,

ενδεχομένως, κατ' εφαρμογή των άρθρων 73 και 74, μέχρι του ποσού που προβλέπεται από τη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους.»

7 Το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 574/72, με τίτλο «Εφαρμοστέοι κανόνες σε περίπτωση σωρεύσεως δικαιωμάτων οικογενειακών παροχών ή επιδομάτων των μισθωτών ή μη μισθωτών», προβλέπει:

«1. α) Το δικαίωμα οικογενειακών παροχών ή επιδομάτων που οφείλονται κατά τη νομοθεσία κράτους μέλους, σύμφωνα με την οποία η κτήση αυτού του δικαιώματος παροχών ή επιδομάτων δεν εξαρτάται από όρους ασφαλίσεως, απασχόλησης ή μη μισθωτής δραστηριότητας, αναστέλλεται όταν, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου και για το ίδιο μέλος της οικογένειας, οφείλονται παροχές είτε δυνάμει μόνο της εθνικής νομοθεσίας άλλου κράτους μέλος είτε κατ' εφαρμογή των άρθρων 73, 74, 77 ή 78 του κανονισμού, και τούτο μέχρι του ποσού των παροχών αυτών.

β) Πάντως, αν έχει ασκηθεί επαγγελματική δραστηριότητα στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους:

i) στην περίπτωση των παροχών που οφείλονται, είτε δυνάμει μόνο της εθνικής νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους είτε δυνάμει των άρθρων 73 ή 74 του κανονισμού, από το άτομο που έχει δικαίωμα οικογενειακών παροχών ή από το άτομο στο οποίο έχουν αυτές χορηγηθεί, το δικαίωμα οικογενειακών παροχών που οφείλονται, είτε δυνάμει μόνο της εθνικής νομοθεσίας αυτού του άλλου κράτους μέλους είτε δυνάμει των εν λόγω άρθρων, αναστέλλεται μέχρι του ποσού των οικογενειακών παροχών που προβλέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί το μέλος της οικογενείας. Οι παροχές που

καταβάλλονται από το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου κατοικεί το μέλος της οικογενείας βαρύνουν το κράτος μέλος αυτό·

ii) στην περίπτωση των παροχών που οφείλονται, είτε δυνάμει μόνο της εθνικής νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους είτε δυνάμει των άρθρων 77 ή 78 του κανονισμού, από το άτομο που δικαιούται αυτές τις παροχές ή από το άτομο στο οποίο έχουν αυτές χορηγηθεί, το δικαίωμα αυτών των οικογενειακών παροχών ή επιδομάτων που οφείλονται, είτε σύμφωνα μόνο με την εθνική νομοθεσία αυτού του άλλου κράτους μέλους είτε κατ' εφαρμογή των άρθρων αυτών, αναστέλλεται. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται τις οικογενειακές παροχές ή επιδόματα από το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου κατοικούν τα τέκνα, και εις βάρος του κράτους μέλους αυτού, καθώς και, ενδεχομένως, παροχές άλλες από τα οικογενειακά επιδόματα που αναφέρονται στα άρθρα 77 ή 78 του κανονισμού, εις βάρος του αρμόδιου κράτους μέλους κατά την έννοια των άρθρων αυτών.»

8 Ο κανονισμός 859/2003 αποσκοπεί στην επέκταση των δικαιωμάτων, τα οποία παρέχουν στους πολίτες της Ένωσης οι κανονισμοί 1408/71 και 574/72, στους υπηκόους τρίτων κρατών.

9 Η ένατη, η ενδέκατη, η δωδέκατη, η δέκατη πέμπτη και η δέκατη έκτη αιτιολογικές σκέψεις του εν λόγω κανονισμού προβλέπουν:

«(9) Κατά συνέπεια, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί η εφαρμογή των κανόνων συντονισμού του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72 στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Κοινότητα και δεν καλύπτονται σήμερα από τις διατάξεις των εν λόγω κανονισμών λόγω της ιθαγένειάς τους, ενώ πληρούν τις υπόλοιπες προϋποθέσεις που προβλέπονται

από τους κανονισμούς αυτούς· η επέκταση αυτή αποκτά ειδικότερη σημασία ενόψει της επικείμενης διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[…]

(11) Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72 εφαρμόζονται, δυνάμει του παρόντος κανονισμού, μόνον εφόσον ο ενδιαφερόμενος διαμένει ήδη νόμιμα στο έδαφος ενός κράτους μέλους. Συνεπώς, το νόμιμο της διαμονής είναι προαπαιτούμενο της εφαρμογής των διατάξεων αυτών.

(12) Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72 δεν εφαρμόζονται σε περιπτώσεις όπου όλα τα πραγματικά περιστατικά έχουν λάβει χώρα εντός του εδάφους ενός και μόνο κράτους μέλους. Αυτό αφορά, μεταξύ άλλων, την περίπτωση που η κατάσταση ενός υπηκόου τρίτης χώρας έχει αποκλειστικά δεσμούς με μία τρίτη χώρα και ένα μόνο κράτος μέλος.

[…]

(15) Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί, είναι απαραίτητο και σκόπιμο η επέκταση του πεδίου εφαρμογής των κανόνων συντονισμού των εθνικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης να πραγματοποιηθεί με ένα κοινοτικό νομικό μέσο, το οποίο να είναι δεσμευτικό και άμεσα εφαρμοστέο σε όλα τα κράτη μέλη που έχουν συμμετάσχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού.

(16) Ο παρών κανονισμός δεν επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διεθνείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί με τρίτες χώρες, στις οποίες η Κοινότητα είναι μέρος και οι οποίες προβλέπουν πλεονεκτήματα στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης.»

10 Το άρθρο 1 του κανονισμού 859/2003 ορίζει:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού, οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72 εφαρμόζονται στους υπηκόους τρίτων χωρών που δεν καλύπτονται ήδη από τις εν λόγω διατάξεις αποκλειστικά λόγω της ιθαγένειάς τους, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους και στους επιζώντες τους, εφόσον διαμένουν νόμιμα στο έδαφος ενός κράτους μέλους και όλα τα πραγματικά περιστατικά δεν έχουν λάβει χώρα εντός του εδάφους ενός και μόνο κράτους μέλους.»

11 Το παράρτημα του κανονισμού 859/2003, σχετικά με τις ειδικές διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού αυτού, προβλέπει ότι, για τη Γερμανία, «[ό]σον αφορά τις οικογενειακές παροχές, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνον στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαθέτουν ειδικό τίτλο διαμονής σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, όπως το “Aufenthaltserlaubnis” ή το “Aufenthaltsberechtigung”».

12 Η Συμφωνία ΕΕ-Ελβετίας ορίζει στο άρθρο 1 του παραρτήματός της ΙΙ, σχετικά με τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, ότι:

«1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να εφαρμόζουν μεταξύ τους, στον τομέα του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, τις κοινοτικές πράξεις στις οποίες γίνεται αναφορά [όπως ίσχυαν κατά τον χρόνο υπογραφής της Συμφωνίας]

και όπως αυτές τροποποιήθηκαν από το τμήμα Α του παρόντος παραρτήματος ή από αντίστοιχους κανόνες.

2. Ο όρος "κράτος(-η) μέλος(-η)" που εμφαίνεται στις πράξεις στις οποίες γίνεται αναφορά στο τμήμα Α του παρόντος παραρτήματος θεωρείται ότι υποδηλώνει, εκτός από τα κράτη που καλύπτονται από τις εν λόγω κοινοτικές πράξεις, και την Ελβετία.»

13 Στο τμήμα Α του εν λόγω παραρτήματος γίνεται μνεία του κανονισμού 1408/71 και του κανονισμού 574/72.

Η εθνική νομοθεσία

14 Το άρθρο 62, παράγραφος 1, του γερμανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος (Einkommensteuergesetz, στο εξής: EStG) ορίζει:

«Προκειμένου για τέκνα κατά το άρθρο 63, δικαιούται των οικογενειακών επιδομάτων δυνάμει του παρόντος νόμου, κάθε πρόσωπο:

1. το οποίο κατοικεί ή έχει τον συνήθη τόπο διαμονής τους επί της εθνικής επικράτειας […]».

15 Το άρθρο 65, παράγραφος 1, του EStG, υπό τον τίτλο «Λοιπά επιδόματα για τέκνα», ορίζει:

«Τα επιδόματα για προστατευόμενο τέκνο δεν καταβάλλονται για τέκνο το οποίο λαμβάνει μία από τις ακόλουθες παροχές ή θα τις ελάμβανε εάν είχε υποβληθεί συναφής αίτηση:

[…]

2. παροχές για τέκνα χορηγούμενες στην αλλοδαπή και παρεμφερείς με τα επιδόματα για προστατευόμενο τέκνο ή με μία από τις παροχές για τις οποίες γίνεται λόγος στο σημείο 1·

[…]»

16 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι το δικαίωμα για τα γερμανικά οικογενειακά επιδόματα δεν εξαρτάται από την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας στη Γερμανία.

17 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει επίσης ότι τα ελβετικά οικογενειακά επιδόματα είναι παρεμφερή με τα γερμανικά οικογενειακά επιδόματα.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

18 Οι σύζυγοι Xhymshiti ζουν στη Γερμανία με τα δύο τέκνα τους και αμφότεροι έχουν τίτλους διαμονής, για τους οποίους γίνεται λόγος στο σχετικό με τη Γερμανία τμήμα του παραρτήματος του κανονισμού 859/2003.

19 Η A. Xhymshiti, Αλβανίδα υπήκοος, δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ο A. Xhymshiti, υπήκοος του Κοσσυφοπεδίου, εργάζεται στην Ελβετία όπου καταβάλλει εισφορές στο σύστημα ασφαλίσεως γήρατος και επιζώντων. Εισπράττει, από τον Ελβετό εργοδότη του, οικογενειακά επιδόματα για τα τέκνα του τα οποία είναι αμφότερα γερμανικής ιθαγένειας.

20 Από τη γέννηση του πρώτου τέκνου τους, Albion, στις 28 Απριλίου 2005, η A. Xhymshiti ελάμβανε τα αποκαλούμενα «μερικά» οικογενειακά επιδόματα από το γερμανικό κράτος, τα οποία αντιστοιχούν στη διαφορά μεταξύ των γερμανικών οικογενειακών επιδομάτων και των, λιγότερο υψηλών, ελβετικών επιδομάτων.

21 Μετά τη γέννηση του δεύτερου τέκνου τους, Albiona, στις 30 Ιουνίου 2007, η A. Xhymshiti, στις 13 Ιουλίου 2007, ζήτησε επίσης τη χορήγηση των γερμανικών μερικών οικογενειακών επιδομάτων για το τέκνο αυτό.

22 Κατόπιν της αιτήσεως αυτής, το FKL, στις 5 Σεπτεμβρίου 2007, ακύρωσε τη χορήγηση των οικογενειακών επιδομάτων για τον Albion, για τον λόγο ότι ο A. Xhymshiti ελάμβανε, για το τέκνο αυτό, οικογενειακά επιδόματα στην Ελβετία.

23 Στις 12 Οκτωβρίου 2007, η A. Xhymshiti ζήτησε, εκ νέου, από το FKL τη χορήγηση οικογενειακών επιδομάτων για τα δύο τέκνα της. Το FKL, το οποίο παρέλαβε την αίτηση αυτή στις 15 Οκτωβρίου 2007, την απέρριψε στις 25 Οκτωβρίου 2007, χωρίς να αναφέρει το όνομα κανενός τέκνου. Έκρινε ότι, εφόσον οι σύζυγοι Xhymshiti δεν εμπίπτουν στη Συμφωνία ΕΕ-Ελβετίας λόγω της ιθαγενείας τους, δεν τίθεται ζήτημα χορηγήσεως των μερικών οικογενειακών επιδομάτων βάσει των κανονισμών 1408/71 και 574/72.

24 Το FKL απέρριψε, στις 19 Φεβρουαρίου 2008, την ασκηθείσα από την A. Xhymshiti κατά της απορριπτικής αυτής αποφάσεως διοικητική ένσταση. Στην επιβεβαιωτική της αρχικής απορρίψεως απόφαση, το FKL ανέφερε ότι το τέκνο Albiona ελάμβανε, από τον Ιούνιο του 2007, αλλοδαπή παροχή παρεμφερή των γερμανικών οικογενειακών επιδομάτων, ανεξαρτήτως του ότι οι παροχές αυτές είναι μικρότερες από τα γερμανικά επιδόματα.

25 Κατά συνέπεια, η A. Xhymshiti άσκησε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου προσφυγή κατά της από 25 Οκτωβρίου 2007 απορριπτικής αποφάσεως και της εκδοθείσας στις 19 Φεβρουαρίου 2008 επί της διοικητικής ενστάσεως αποφάσεως. Ζήτησε επίσης την καταβολή των γερμανικών οικογενειακών επιδομάτων τα οποία φρονεί ότι της οφείλονται.

26 Το Finanzgericht Baden-Württemberg, επιληφθέν της προσφυγής, έχοντας αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού 859/2003 και, κατά συνέπεια, των κανονισμών 1408/71 και 574/72 σε υπηκόους τρίτου κράτους, οι οποίοι ευρίσκονται σε κατάσταση όπως αυτή των συζύγων Xhymshiti, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Εφαρμόζεται ο κανονισμός 859/2003/ΕΚ σε περιπτώσεις στις οποίες υπήκοος τρίτης χώρας διαμένει νομίμως σε κράτος μέλος της [...] Ένωσης και εργάζεται στην [Ελβετία], ώστε να πρέπει το κράτος μέλος της κατοικίας να εφαρμόσει επί

του εργαζομένου και της συζύγου του, υπηκόου τρίτου κράτους, τους κανονισμούς […] 1408/71 και 574/72;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Έχουν, υπό τις περιστάσεις που εκτέθηκαν στο πρώτο ερώτημα, τα άρθρα 2, 13, 76 του κανονισμού […] 1408/71 και το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, του κανονισμού […] 574/72 την έννοια ότι μητέρα η οποία έχει την ιθαγένεια τρίτου κράτους δεν δικαιούται οικογενειακών παροχών, ακριβώς εκ του λόγου αυτού, μολονότι το τέκνο της έχει την ιθαγένεια της Ένωσης;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

27 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν ο κανονισμός 859/2003 εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτου κράτους οι οποίοι ευρίσκονται στην κατάσταση του A. Xhymshiti και της συζύγου του.

28 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, δυνάμει του άρθρου 1 του κανονισμού 859/2003, υπήκοος τρίτου κράτους πρέπει να πληροί δύο προϋποθέσεις ώστε οι διατάξεις των κανονισμών 1408/71 και 574/72 να έχουν εφαρμογή σε αυτόν καθώς και στα μέλη της οικογενείας του. Επομένως, αφενός, πρέπει να διαμένει νομίμως εντός κράτους

μέλους και, αφετέρου, να μη βρίσκεται σε κατάσταση όπου όλα τα πραγματικά περιστατικά έχουν λάβει χώρα εντός του εδάφους ενός και μόνο κράτους μέλους. Από τη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 859/2003, η οποία διευκρινίζει τη δεύτερη αυτή προϋπόθεση, προκύπτει ότι, μεταξύ άλλων, τούτο συμβαίνει όταν η κατάσταση υπηκόου τρίτης χώρας έχει αποκλειστικά δεσμούς με μία τρίτη χώρα και ένα μόνο κράτος μέλος.

29 Αφενός, ως προς την πρώτη προϋπόθεση, διαπιστώνεται ότι, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών τις οποίες προσκόμισε το αιτούν δικαστήριο, ο A. Xhymshiti και η σύζυγός του διαμένουν νομίμως στη Γερμανία και πληρούν την προϋπόθεση κατοχής γερμανικού τίτλου διαμονής, για τον οποίο γίνεται λόγος στο παράρτημα του κανονισμού 859/2003. Επομένως, δύναται να θεωρηθεί ότι πληρούται η πρώτη προϋπόθεση.

30 Αφετέρου, ως προς τη δεύτερη προϋπόθεση, διαπιστώνεται ότι, όπως υποστηρίζει η Γερμανική Κυβέρνηση με τις γραπτές παρατηρήσεις της, και καθώς προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, η κατάσταση του A. Xhymshiti δεν περιλαμβάνει δεσμούς με περισσότερα του ενός κράτη μέλη. Το γεγονός ότι ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα στην Ελβετία δεν ασκεί συναφώς καμία επιρροή.

31 Ωστόσο, όπως υποστηρίζουν από κοινού η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το αιτούν δικαστήριο, προκύπτει ότι, για την εφαρμογή των κανονισμών 1408/71 και 574/72, η Ελβετική Συνομοσπονδία πρέπει να εξομοιωθεί με κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

32 Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται δυνάμει του άρθρου 1 του παραρτήματος ΙΙ της Συμφωνίας ΕΕ-Ελβετίας, περί συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως. Συγκεκριμένα, το εν λόγω άρθρο επιβάλλει, με την παράγραφο 1, στα συμβαλλόμενα μέρη να εφαρμόζουν μεταξύ τους, στον τομέα συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως, τις κοινοτικές πράξεις στις οποίες γίνεται αναφορά όπως

ίσχυαν κατά τον χρόνο υπογραφής της συμφωνίας αυτής και όπως τροποποιήθηκαν με το τμήμα Α του παραρτήματος αυτού.

33 Εξάλλου, κατά την παράγραφο 2 του ιδίου αυτού άρθρου 1, «ο όρος "κράτος(-η) μέλος(-η)" που εμφαίνεται στις πράξεις στις οποίες γίνεται αναφορά στο τμήμα Α του παρόντος παραρτήματος θεωρείται ότι υποδηλώνει, εκτός από τα κράτη που καλύπτονται από τις εν λόγω κοινοτικές πράξεις, και την Ελβετία».

34 Τόσο ο κανονισμός 1408/71 όσο και ο κανονισμός 574/72 περιλαμβάνονται στο τμήμα Α του παραρτήματος ΙΙ, υπό τον τίτλο «Αναφερόμενες πράξεις», της Συμφωνίας ΕΕ-Ελβετίας. Επομένως, οι διατάξεις των κανονισμών αυτών καλύπτουν, πλην των κρατών μελών, και την Ελβετική Συνομοσπονδία.

35 Εντούτοις, πρέπει να διευκρινιστεί ότι δεν πρόκειται περί αυτού όσον αφορά τον κανονισμό 859/2003, ο οποίος δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των κοινοτικών πράξεων τις οποίες υποχρεούνται να εφαρμόσουν τα συμβαλλόμενα στη Συμφωνία ΕΕ-Ελβετίας μέρη και για τα οποία, κατά συνέπεια, γίνεται μνεία στο τμήμα Α του παραρτήματος ΙΙ της συμφωνίας αυτής. Συνομολογείται ότι το εν λόγω τμήμα Α απαριθμεί ορισμένες από τις πράξεις οι οποίες τροποποιούν τους κανονισμούς 1408/71 και 574/72, όπερ πιστοποιεί τη βούληση των μερών της συμφωνίας αυτής να αναφέρουν στο εν λόγω τμήμα Α, υπό μορφή χωριστής εγγραφής, κάθε τροποποίηση των νομοθετικών αυτών πράξεων.

36 Όπως ορθώς υποστήριξε η Γερμανική Κυβέρνηση με τις γραπτές παρατηρήσεις της, το δημιουργηθέν με την εν λόγω συμφωνία καθεστώς, καθόσον περιορίζεται στην εφαρμογή των πράξεων οι οποίες αναφέρονται ρητώς, δεν έχει σκοπό να παραπέμψει στις πράξεις όπως έχουν επικαιροποιηθεί. Κατά συνέπεια, ακόμη και αν ο κανονισμός 859/2003 θεωρηθεί ότι αποτελεί απλή τροποποίηση των κανονισμών 1408/71 και 574/72, δεν μπορεί να εφαρμοσθεί δυνάμει της Συμφωνίας ΕΕ-Ελβετίας. Επομένως, ο κανονισμός αυτός, ο οποίος είναι μεταγενέστερος της Συμφωνίας

ΕΕ-Ελβετίας, δύναται να περιληφθεί στη συμφωνία αυτή μόνον κατόπιν τροποποιήσεως της συμφωνίας καθεαυτής.

37 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας από τον A. Xhymshiti στην Ελβετία δεν συνιστά παράγοντα ο οποίος εκτείνει την κατάστασή του πέραν των ορίων ενός μόνον κράτους μέλους. Συγκεκριμένα, η κατάστασή του έχει αποκλειστικά δεσμούς με ένα τρίτο κράτος και ένα μόνον κράτος μέλος, ήτοι την Ελβετική Συνομοσπονδία και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, αντιστοίχως.

38 Συνεπώς, εφόσον η δεύτερη από τις δύο προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 1 του κανονισμού 859/2003 δεν πληρούται, ο εν λόγω κανονισμός δεν εφαρμόζεται στην κατάσταση προσώπου όπως του A. Xhymshiti.

39 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο πρώτο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, στην περίπτωση κατά την οποία υπήκοος τρίτου κράτους διαμένει νομίμως εντός κράτους μέλους της Ένωσης και εργάζεται στην Ελβετία, ο εν λόγω υπήκοος δεν υπάγεται, εντός του κράτους μέλους διαμονής, στην εφαρμογή του κανονισμού 859/2003, καθόσον ο κανονισμός αυτός δεν περιλαμβάνεται στις κοινοτικές πράξεις στις οποίες γίνεται αναφορά στο τμήμα Α του παραρτήματος ΙΙ της Συμφωνίας ΕΕ-Ελβετίας, την οποία τα συμβαλλόμενα στη συμφωνία αυτή μέρη υποχρεούνται να εφαρμόσουν. Κατά συνέπεια, δεν διαπιστώνεται ότι το κράτος μέλος διαμονής υποχρεούται να εφαρμόσει τους κανονισμούς 1408/71 και 574/72 στον εν λόγω μισθωτό και τη σύζυγό του.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

40 Το δεύτερο ερώτημα αποσκοπεί να καθορίσει αν οι διατάξεις των κανονισμών 1408/71 και 574/72 επιτρέπουν στο κράτος μέλος διαμονής να αρνείται τη χορήγηση οικογενειακών επιδομάτων σε υπήκοο τρίτου κράτους, λόγω της ιθαγενείας της, ενώ τα τέκνα της είναι πολίτες της Ένωσης.

41 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από τη δοθείσα στο πρώτο ερώτημα απάντηση, οι σύζυγοι Xhymshiti δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 859/2003, όπερ συνεπάγεται ότι ούτε οι κανονισμοί 1408/71 και 574/72 εφαρμόζονται σε αυτούς. Κατά συνέπεια, η χορήγηση οικογενειακών επιδομάτων για τα δύο τέκνα τους εμπίπτει αποκλειστικώς στη νομοθεσία του κράτους μέλους διαμονής, ήτοι στη γερμανική νομοθεσία.

42 Ωστόσο, από την περιγραφή της γερμανικής νομοθεσίας, η οποία περιλαμβάνεται στην απόφαση περί παραπομπής, προκύπτει ότι η χορήγηση των γερμανικών οικογενειακών επιδομάτων εξαρτάται από την προϋπόθεση διαμονής επί του γερμανικού εδάφους, κατά το άρθρο 62, παράγραφος 1, σημείο 1, του EStG. Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι η A. Xhymshiti, μολονότι πληροί την προϋπόθεση αυτή δυνάμει του άρθρου 65, παράγραφος 1, σημείο 1, του EStG, αποκλείεται ωστόσο του ευεργετήματος των εν λόγω παροχών επειδή ο σύζυγός της εισπράττει παρεμφερείς παροχές στην Ελβετία.

43 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να ρυθμίζουν τα συστήματά τους κοινωνικής ασφαλίσεως και ότι, ελλείψει εναρμονίσεως σε κοινοτικό επίπεδο, εναπόκειται στη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους να καθορίσει τις προϋποθέσεις χορηγήσεως των παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως, καθώς και το ύψος και τη διάρκεια χορηγήσεως των παροχών αυτών (απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 2008, C-507/06, Klöppel, Συλλογή 2008, σ. I-943, σκέψη 16).

44 Συναφώς, το γεγονός και μόνον ότι τα τέκνα των συζύγων Xhymshiti είναι πολίτες της Ένωσης δεν καθιστά μη σύννομη την άρνηση χορηγήσεως των οικογενειακών επιδομάτων στη Γερμανία εφόσον, όπως προκύπτει από τις διαπιστώσεις του αιτούντος δικαστηρίου, δεν πληρούνται οι κατά νόμο απαιτούμενες για τη χορήγηση αυτή προϋποθέσεις.

45 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο δεύτερο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 2, 13 και 76 του κανονισμού 1408/71 καθώς και το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, του κανονισμού 574/72 δεν ασκούν επιρροή ως προς υπήκοο τρίτου κράτους ευρισκόμενο στην κατάσταση της προσφεύγουσας της κύριας δίκης, καθόσον η κατάστασή της εμπίπτει στη νομοθεσία του κράτους μέλους διαμονής. Το γεγονός και μόνο ότι τα τέκνα της υπηκόου αυτής είναι πολίτες της Ένωσης δεν καθιστά μη σύννομη την άρνηση χορηγήσεως των οικογενειακών επιδομάτων στο κράτος μέλος διαμονής εφόσον, καθώς προκύπτει από τις διαπιστώσεις του αιτούντος δικαστηρίου, δεν πληρούνται οι κατά νόμο απαιτούμενες για τη χορήγηση αυτή προϋποθέσεις.

Επί των δικαστικών εξόδων

46 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Στην περίπτωση κατά την οποία υπήκοος τρίτου κράτους διαμένει νομίμως εντός κράτους μέλους της Ένωσης και εργάζεται στην Ελβετία, ο εν λόγω υπήκοος δεν υπάγεται, εντός του κράτους μέλους διαμονής, στην εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 859/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2003, για την επέκταση των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72 στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν καλύπτονται ήδη από τις διατάξεις αυτές μόνον λόγω της ιθαγένειάς τους, καθόσον ο εν λόγω κανονισμός 859/2003 δεν περιλαμβάνεται στις κοινοτικές πράξεις στις οποίες γίνεται αναφορά στο τμήμα Α του παραρτήματος ΙΙ της Συμφωνίας μεταξύ των Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999, την οποία τα συμβαλλόμενα στη συμφωνία αυτή μέρη υποχρεούνται να εφαρμόσουν. Κατά συνέπεια, δεν διαπιστώνεται ότι το κράτος μέλος διαμονής υποχρεούται να εφαρμόσει τους κανονισμούς (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1992/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, και (ΕΟΚ) 574/72 του Συμβουλίου, της 21ης Μαρτίου 1972, περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού 1408/71, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό 118/97, στον εν λόγω μισθωτό και τη σύζυγό του.

2) Τα άρθρα 2, 13 και 76 του κανονισμού 1408/71 καθώς και το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, του κανονισμού 574/72 δεν ασκούν επιρροή ως προς υπήκοο τρίτου κράτους ευρισκόμενο στην κατάσταση της προσφεύγουσας της κύριας δίκης, καθόσον η κατάστασή της εμπίπτει στη νομοθεσία του κράτους μέλους διαμονής. Το γεγονός και μόνο ότι τα τέκνα της υπηκόου

αυτής είναι πολίτες της Ένωσης δεν καθιστά μη σύννομη την άρνηση χορηγήσεως των οικογενειακών επιδομάτων στο κράτος μέλος διαμονής εφόσον, καθώς προκύπτει από τις διαπιστώσεις του αιτούντος δικαστηρίου, δεν πληρούνται οι κατά νόμο απαιτούμενες για τη χορήγηση αυτή προϋποθέσεις.

(υπογραφές)